

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Penitentia an sit sacramentu[m]. Et duplex est penitentia

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymundi

.i. doctrina s^c p^ressoris

Judicio vel consilio maioris in vsus.

¶ Tractatus quartus istius libri. in quo autor determinat de penitentia. Et h^{ic} q^{ui} q^{ui} capla q^{ui} in p^rcessu patebit. In p^rmo autor determinat de penitentia q^{ui} capla eulū diuidit in tot p^res q^{ui} ponit documenta de penitentia. Primo d^{icit} sic. si ego cōfessor inuigo tibi. p^r p^rctō mortali septē carenas. illas teneris adimplere s^cm q^{ui} sancti patres instituerūt. z si fueris ipedit^{us} aliq^{ui} negotijs vel officijs tūc tu debes expēlas z labores vertere ad scōs vsus s^cm p^rsiliū tui p^ressoris v^{el} superioris. scz feria scōda abstinere a carnib^{us}. feria quarta a lacticijs. z feria sexta ieiunare solū in pane z aqua. z sic de alijs.

¶ Notandū p^rmo. penitentia ē p^rmissa vt d^{icit} sacra scriptura. qz cū domi nus noster iesus x^ps venturus eet in hūc mundū in salutē humani gnōis p^rmisit Johēn baptistam q^{ui} p^rdicauit dicens. Penitentia agite appropin^{qu}at em saluator vester. Itē in euāgelio d^{icit}. Dico vobis gaudiū est angelis sup vno peccatore penitentia agere. Un^{de} etiā hortamur ad penitentia in canticis canticor^{um}. vbi d^{icit}. Reuertere reuertere sinamitis reuertere reuertere. vbi p^r theologos. P^rimū reuertere exponitur sic. vt tu sinamitis reuertere a praua cogitatōe ad verā cordis p^ritōem. Scōm reuertere ex^{pon}ponitur sic. o sinamitis. .i. aia peccatrix z captiuata reuertere a praua locut^{io} tione p^r oris eiusdē p^ressionem. Tercium reuertere. .i. ab hostis prauitate p^r p^rdignam satisfactōem. Quartū reuertere. id est a praua operis p^rue^l tudine p^r bonor^{um} operum p^rinuatōem. Et etiā hortamur ad penitentia per sanctū Augustinū dicens. Penitentia languores sanat. leprolos mūdat. mortuos suscitāt. sanitate auget. gratiam p^rseruat. vicia extirpat. virtutes exornat. mentes miseras roborat.

¶ Scōdo notandū. ex quo hic agit^{ur} de penitentia. tūc videndū est vnde d^{icit} penitentia. Un^{de} p^ria s^cm aliq^{ui} d^{icit} a verbo punio nis nire. qz deus punit facta illicita que homines p^r p^rctm p^rmiserunt. vel d^{icit} a nomine pena pene Un^{de} sciendū q^{ui} duplex est pena. q^{ui}dam est eterna. q^{ui}dam t^rpalis. Pena eter^{na} na detetur dānatis. z implebitur die nouissima cum d^{icit}. Itē maledicti in ignē eternū. Sed pena t^rpalis est duplex. q^{ui}da em est legalis. z talis infer^{at} a lege. sicut suspētio decollatio mutilatio. Alia est pena canonicalis. z est multiplex. quedam em spūalis est. sicut est excoicatio z a diuinis suspensio Alia est corpalis. z est duplex. q^{ui}dam em ē p^rsonalis. z est illa que in fligitur alicui p^rsone. vt si monachus vel monialis incarcerationē pro delictis suis. Alia est pecunialis. z est ista. q^{ui}n aliquis punitur cum pecunia. In p^rposito aut^{em} solum dicendū est de pena z penitentia spūrituali.

¶ Tercio notandū circa lrām p^r modū dubitatōis. an penitentia sit sacramē^{nt} tu noue legis. Et videt^{ur} p^rmo q^{ui} nō. qz oia sacramenta noue legis p^rferunt a ministris. penitentia vero a deo. qz de^{us} dimittit p^rctā hoibus. g^o zē. S^cz p^rimum hui^{us} p^r p^r doctores. eo q^{ui} penitentia enumerat^{ur} p^r eos inter sacramēta noue legis Oro illo dubio sciendū. q^{ui} duplex est penitentia s^cm m^grim sniaz. q^{ui}dam est inter^{ior} q^{ui} est de iure naturali. q^{ui}da est exterior q^{ui} sit p^r libe^r arbitrium hois. p^ria ma proprie nō est sacramētū. sed secūda. z certum reputatur q^{ui} penitentia est sacramētū noue legis. Etia si nō esset in ea institutum. tamen in eale^l

ge est seruatū. sicut circūcisio dicitur sacramētū veteris legis. nō qz fuit instituta in veteri lege. s; qz fuit seruata in ea. Sed ad oblectōez dicitur qz sacerdos h; clauas vt penitentiā imponere potest. nā ipi successores aploz existūt

¶ Quarto notādū est. qd sit pñtia. et an p doctores bene sit definita. Ad hoc rñdet s; scñ Tho. q pñtia ē pterita mala deplāgere. et deplācta iterū nō pmittere. Itē beatus Gregorius dicit. penitere est acta mala desistere. et desistēda iterū nō pmittere. Itē s; m; m; m; sic dicit. pñtia est grā vel virtus qua pmissa mala cū emēdatōis pposito deplāgimus. et deplāgēda iterū cōmittēre nolumus. Ex q; videt q de rōne pñtie sunt h; duo actus. s; pccā pterita desistere. et desistēda amplius nō pmittere. **¶** Contra hoc instat sic. qz ptingit verā penitentiā esse sine planctu et fletu. ergo ille definitōes nō valent. **¶** Pro quo scēdū. q duplex est fletus. scz interior. et exterior. Fletus exterior est quē hō facit lachrymādo. Sed fletus interior est. qui pcedit ex illo q aliq; cū cordis amaritudine dolo de pccis pmissis. **¶** Pro dicit q vera penitentiā nō potest fieri sine fletu interiori. qz nulluz pccm dimittit nisi cordis amaritudine pteratur

¶ Quinto notādū. diceret aliq; vñ tūc pñtia pcedit. Rñdet q pñtia pcedit ex dīcramine iusticie. dicitur em iusticia q qlibet hō habeat id qd suū est. et alteri dimittat s; qd suū est. et q cuiuslibet lesio satisfaciatur p sua lesione. **¶** Vñ dicit Aristoteles. pma sui rethorica. q pclarissima virtutuz est iusticia. nam ipsa tribuit vnicuiq; qd suū est. Vñ qlibet hō deo et pximo et sibi ipsi tenet tria. scz creatori honorē. redemptori aiām. iudici timorē. Proximo etiā tenetur tria. scz superiorū obedientiā. equali pccordiam. inferiori benignolentiaz. Etia sibi ipsi tenet tria. scz cordi mūdiciā. ori custodiā. et carni disciplinam. Et quicūq; ptra illa facit ille debet penitere

¶ Sexto nota. q tres sunt ptes pñtie corrdentes triplici pccō. Vñ oē pccm aut fit p delectatōem cogitatōis. aut p turpe eloquiū. aut p supbiā. Primo hō peccat p delectatōem cogitatōis qñ ipse fingit sibi delectatōes malas. Secūdo peccat turpiter loquēdo. vt qñ pferat verba turpia et inordinata. Tercio peccat p supbiā. Et illi triplici pccō corrdent tres ptes pñtie. Nā pccō cogitatōis corrdet pccō cordis. qz qñ hō turpes delectatōes h; in cogitatōib; tūc dicitur habere pccōem p illo pccō pmissō. Secūdo pccō. scz turpi eloq; corrdet oris pccōem. qz sicut locutus est turpia ore. sic pccōem dicit illa pccōem p os. Tercio pccō. scz supbiā. i. male opationē corrdet satisfactio de pccis pmissis p malā opationem

¶ Septimo nota. duplex est pccm. scz originale et actuale. Originale ē illud pccm qd trahit a parētib; pmissis. scz ex adā et eua. et tale pccm delet p baptismū. Sed pccm actuale est illud qd q; pccm p factū siue actū illi cū. Et ē duplex. qd dā veniale. et h; multipl; delet. pmo p aq; bñdicte aspersionē. scdo p dñicam orōnem. tercio p epalē bñdicōem. qro p circuitū cōmiserij. Sed aliud est mortale. et tale delet p verā pñtiā et pccōem. Et adhuc est alia dīctia inter pccm. qz qd dā est pccm mortale. et qd dā capitale. Nā pccm mortale est dicitū vel factū v; pccm pceptū dei. vñ qñ qd dicit vel facit vel desiderat ptra pcepta dei peccat mortali. S; pccm capitale est septuplex. vt p; in hac dīctōe saligā. et dicitur sicut superius et inferius mortale et capitale. qz oē pccm capitale est mortale. sed nō euerfo